

ראו
לכלי
הגורל
הרבה
מממו
כלומו
נסב
המס
יישוב
שקל
בחוד
בישה
הוא
למי
שכר
מס
שתינו
טק
שה
המ
כל

בועז סנג'ר

פרשת "פגסוס" – הזדמנות לחריש עמוק

להפוך את מח"ש לאפקטיבית. שיטת החקירה האמריקנית "Ried", המתמקדת בלחץ על הנחקר להודות, חייבת לפנות את מקומה לשיטות מתקדמות, כשטיה האנגלית "Peace". יש ליצור מנגנוני פיקוח וביקורת על המדיניות ועל סדרי העדיפות, שלעיתים אינם סבירים, למשל כאשר המשטרה בחרה להשקיע הון בלהב 433 לחקירות "שחיתות" והונחה את אכיפת החוק ביישובים הערביים.

כששוטרים שאמורים לפעול מול פשיעה אלימה נשלח חים לפעול מול אורחים נורמטיביים, כמו באכיפת נוהלי הקורונה או בחלק מההפגנות, יש בעיה. צריך לארגן מחדש את המשטרה, להקטין את כוח האדם והתקציב, ולהעביר את שמירת הסדר לגוף שיתן שירות לאזרחים – פקחים ללא סמכויות להפעלת כוח ועם רגישות לזכויות. את המיליונים שיחסכו יש להפנות לתוכניות רווחה בקהילה, צעפרות לצמצום פשיעה – כפי שהוכח בקמרון שבארצות הברית, שם פירקו את המשטרה המסוראת, הקימו משטרה חדשה מוכוננת קהילה, והפשיעה פחתה.

נדרשים מנגנוני פיקוח וביקורת אפקטיביים, כך שהמשטרה תפעל בהתאם לחוק: החל מהפרקליטות שמלווה חקירות ועד לשופטים שמאשרים אוטומטית בקשות לצווי מעצר

עד לשינוי היסודי, חירות האזרחים נתונה בידי השופטים, שלא עושים די לשמירתה. נציב הביקורת על התביעה, דוד רוזן, קבע ששוטרים משקרים לשופטי המעצרים. על השר פטים לנהוג בשוטרים "כברו וחשרו" ולבחון היטב אם יש הצדקה לצוויים; לא לאפשר "צו מלבין" לאחד חיפוש בלתי חוקי; ולהרול לבסס הרשעות על ראיות שהושגו שלא כרין – כך יוסר התמריץ להפרת החוק. הפרקליטות צריכה לסייע בפיקוח על החקירות ולברר כיצד הושגו הראיות. לבסוף, כשהמשטרה מבקשת סמכויות, מוצע לחברי הכי נסת לרמיון שילדיהם חשורים או מפגינים, ולהגביל את הגולם שקם על יצורו.

הכתב הוא מרפ' במכללת האקדמית ליל מערבי וספיק ראש המכון לביטחון במשפט המילי, ומייסד האתר "ביקורת מרבית המשפט המילי"

לפני שבועיים במדור זה הסברתי כיצד מערכת האכיפה כשלה בפרשת "פגסוס": המשטרה, הפרקליטות, היועמ"ש והשופטים. מול הכחשת המשטרה ומועור הבעיה מצד השר הממונה והיועמ"ש, ניצבו תחקירי האמיצים של תומר גנון ב"כלכליסט". קעת רבים מבינים שמדובר בשעורוריה שמחייבת ועדת חקירה ממלכתית. לא די בממצאי "צוות הבריקה", אפילו אם לא יימצאו הפרות חוק.

ראשית, מול האפשרות של רמיסת פרטיות באמצעות תוכנת ריגול הרסנית, לא ניתן להסתפק ב"צוות בריקה". שנית, הצוות מחפש תיעוד להפרת החוק אצל המשטרה, שהיא החשודה, ולכן נדרשת ועדת חקירה עם סמכויות להזמנת עדים ולחקירתם. נוסף על כך, גם אם לא הצליחו לפרוץ לטלפונים, הניסיון חמור ומאיים. די בראיות שנמציאו, לרבות בריקות מכשירי מנכ"לים לשעבר של משרדי ממשלה שהצביעו על פריצות, ממצאי הביניים של "צוות הבריקה" ברבר ניסיונות פריצה לכמה טלפונים, והפריצה לטלפון של העד פילבר – שלגביו המשטרה אישרה שהיתה חריגה – כדי לחייב חקירה יסודית. ולבסוף, אפילו אם נרי תנו צוויים, היות שחוק האונת סתר לא מתיר חיפוש מירע בטלפון, נראה שהמשטרה הטעתה את השופטים.

על הפרשה לשמש מנוף לשיפור המערכת. למשטרה כ-30 אלף שוטרים, תקציב עתק של כ-14.5 מיליארד שקל לים (80% לשכר; עורף בכירים) וסמכויות עצומות לפגיעה בזכויות האזרחים, באמצעות חיפוש בביתנו ועל גופנו, מעצר, האונת סתר, חקירה ועוד. טועים לחשוב שהעולם נחלק ל"טובים" נורמטיביים מול "רעים" עבריינים, ושככל שיגדלו סמכויות המשטרה יגבר ביטחוננו. המשטרה עלולה במקרים רבים לפגוע ללא הצדקה וללא פרופרציה, כמו מול מפגינים חרדים, צעירי העדה האתיופית ועוד. פרשת "פגסוס" ממחישה שהמשטרה עלולה לפגוע בכולנו ולרמס את פרטיותנו, גם בהיעדר חשר.

נדרשים מנגנוני פיקוח וביקורת אפקטיביים, כך שהמשטרה תפעל בהתאם לחוק: החל מהפרקליטות שמלווה חקירות ועד לשופטים שמאשרים אוטומטית בקשות לצווי מעצר, לחיפוש ולהאונת. לפי המורשם האמריקני של הויכיים שלאחר הרשעות מוטעות, שכולל אלפי מקרים, התנהגות פסולה של המשטרה היא הגורם הראשון להרשעת חפים מפשע. נדרשת תנובה נרחבת לאליומות שוטרים. צריך

מכי
למות,
וינסו
היו
של
ריו
משנו
כמו
שנאו
זה
סטרו
שים
והתג
ממשל
שוטרי
בטו
כי
בושה.
להצי